

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قواعد درس اول عربي پایه یازدهم
تجربی ، ریاضی و انسانی

إِسْمُ التَّفْضِيلِ وَ إِسْمُ الْمَكَانِ

دبیر عربی هاشمی نژاد یک (تیزهوشان) مشهد

علی عابدی

در سال دهم با سه نوع از اسم‌ها یعنی « اسم فاعل »، « اسم مفعول » و « اسم مبالغه » آشنا شدیم؛ در این درس می‌خواهیم با دو نوع دیگر از اسم‌ها یعنی « اسم تفضیل » و « اسم مکان » آشنا شویم؛

اسْمُ التَّفْضِيلِ :

هرگاه بخواهیم کم‌تر یا زیادتر بودن صفتی را در کسی یا چیزی یا کسانی و چیزهایی دیگر مقایسه کنیم از « اسم تفضیل » استفاده می‌کنیم.

در زبان فارسی اسم تفضیل مفهوم برتری دارد و به دو صورت (صفت تفضیلی « = برتر ») و (صفت عالی « = برترین ») است؛ مانند :
زیباتر (صفت تفضیلی « = تر ») / زیباترین (صفت عالی « = ترین »)

در زبان عربی اسم تفضیل برای مذکر بر وزن (أَفْعَل) مانند: « أَكْبَر » و اسم تفضیل برای مؤنث بر وزن (فُعَلَى) مانند: « كُبْرَى » می آید.

اسم تفضیل مذکر: أَشْجَع (شجاع تر، شجاع ترین) أَعْظَم (بزرگ تر، بزرگترین) أَغْلَى (بالاتر، بالاترین) أَصْغَر (کوچک تر، کوچک ترین)
أَحْوَج (نیازمند تر، نیازمند ترین)

اسم تفضیل مؤنث: شُجْعَى (شجاع تر، شجاع ترین) عُظْمَى (بزرگ تر، بزرگترین) عُلْيَا (بالاتر، بالاترین) صُغْرَى (کوچک تر، کوچک ترین)

در زبان عربی از میان دو وزن (**أَفْعَل** ، **فُعَلَى**) وزن « **أَفْعَل** » بسیار پرکاربردتر است و اسم تفضیل در حالت **مقایسه بین دو اسم مؤنث معمولاً** بر همان وزن (**أَفْعَل**) می آید؛ مثال :

فاطمة **أكبرُ** من زینب : فاطمه از زینب بزرگتر است .

هذه الشجرة **أطولُ** من تلك الشجرة : این درخت از آن درخت بلندتر است .

غالباً جمع اسم های تفضیل که بر وزن « **أَفْعَل** » هستند بر وزن (**أَفَاعِل**) :
أوائل) است ؛ مثال :

إذا مَلَكَ **الأراذلُ** هَلَكَ **الأفاضلُ** :

هرگاه **فرومايگان** فرمانروا شوند ، **دانشمندان** هلاک می گردند.

در ترجمه فارسی اسم تفضیل ، هرگاه اسم تفضیل همراه حرف جرّ « مِنْ » بیاید غالباً به صورت صفت تفضیلی (= تر) ترجمه می شود و هرگاه اسم تفضیل به همراه مضاف إليه بیاید (مضاف واقع شود) غالباً به صورت صفت عالی (= ترین) ترجمه می شود ؛ مثال :

مُحَمَّدٌ تَلْمِيزٌ طَوِيلٌ / أَحْمَدٌ أَطْوَلُ مِنْ مُحَمَّدٍ / عَلِيٌّ أَطْوَلُ تَلْمِيزٍ فِي صَفْنَا
الْكُونُغُو نَهْرٌ طَوِيلٌ / الْأَمَازُونُ أَطْوَلُ مِنَ الْكُونُغُو / النَّيْلُ أَطْوَلُ نَهْرٍ فِي الْعَالَمِ
السَّيَّارَةُ وَسِيلَةٌ سَرِيعَةٌ / الْقِطَارُ أَسْرَعُ مِنَ السَّيَّارَةِ / الطَّائِرَةُ أَسْرَعُ وَسِيلَةٍ فِي الْمَوَاصِلَاتِ
فَاطِمَةٌ مُمَرِّضَةٌ نَشِيطَةٌ / سَمِيرَةٌ أَنْشَطُ مِنَ فَاطِمَةَ / مَرِيْمٌ أَنْشَطُ مُمَرِّضَةٍ فِي الْمُسْتَشْفَى
نَوْفَمْبِرُ شَهْرٌ بَارِدٌ / دَيْسَمْبِرُ أَبْرَدُ مِنَ نَوْفَمْبِرِ / يَنَابِرُ أَبْرَدُ شَهْرٍ فِي السَّنَةِ
أَكْرَا مَدِينَةٌ كَبِيرَةٌ / الْخَرْطُومُ أَكْبَرُ مِنَ أَكْرَا / الْقَاهِرَةُ أَكْبَرُ مَدِينَةٍ فِي أَفْرِيْقِيَا

نکته :

گاهی وزن اسم تفضیل به شکل واژه ی (أَفْلَّ) به کار می رود ؛

بنابراین کلماتی مانند : (أَقَلَّ « کمتر / کمترین » ، أَحَبَّ « محبوب تر / محبوب ترین » ، أَشَدَّ ، أَصَحَّ ، أَعَزَّ ، أَهَمَّ ، أَدَقَّ ، أَضَلَّ ، أَذَلَّ ، أَخَصَّ ، أَتَمَّ ، أَجَلَّ ، أَحَرَّ و ...) اسم تفضیل هستند .

أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي :

محبوب ترین غذا نزد خداوند آن است که دست ها بر آن بسیار باشد .

گاهی وزن اسم تفضیل به شکل واژه ی (أَفْعَى) به کار می رود ؛

بنابراین کلماتی مانند : (أَعْلَى « بلند تر / بلندترین » ، أَبْقَى « پایدارتر / پایدارترین » ، أَزْكَى « پاکیزه تر / پاکیزه ترین » ، أَخْفَى ، أَقْوَى ، أَوْلَى و ...) اسم تفضیل هستند .

نکته: اسم های « **آخِر**: **آخِرین** ، **أُخْرَى**: **أُخْرِيَات** » به معنای (دیگر ، دیگری) **اسم تفضیل** هستند ولی اسم های « **آخِر** ، **آخِرَة** » به معنای (پایان) **اسم فاعل** هستند ؛ مانند :

أُرِيدُ أَنْ أَتَحَدَّثَ عَنْ مَوْضُوعٍ **آخِر** (**اسم تفضیل**)

لَا شَكَّ أَنْ هَذِهِ الدُّنْيَا مَزْرَعَةٌ لِلْآخِرَةِ (**اسم فاعل**)

نکته: **اسم تفضیل** « **أَحَبَّ** : **محبوب ترین** » را با **فعل ماضی** « **أَحَبَّ** : **دوست داشت** » یا با **فعل مضارع** « **أَحِبُّ** : **دوست دارم** » اشتباه نگیریم ؛ مانند:

إِنَّ **أَحَبَّ** عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ .

أَحَبَّ تَنَاوَلَ الْأَعْنَابِ لِأَنَّهَا مِنْ أَعْنَى الْفَوَاكِهِ .

أَحِبُّ الْمُعَلِّمِينَ الَّذِينَ يَنْفَعُونَ النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ .

واژه هایی که بر وزن « **أَفْعَل** » هستند ، مانند اسامی رنگ ها : « **أَبْيَض** : سفید » و « **أَسْوَد** : سیاه » و « **أَزْرَق** : آبی » یا اسامی که بر عیب های فکری و جسمی دلالت دارند ، مانند : « **أَحْمَق** : نادان » و « **أَعْمَى** : کور » و « **أَصَمَّ** : کر » یا ماضی باب (**إِفْعَال**) مانند « **أَحْسَنَ** » یا مضارع **أَوَّل** شخص مفرد باشد ، مانند : « **أَعْلَمُ** » یا کلماتی مانند « **أَرْبَع** ، **أَرْبَع** » باشند ، به هیچ وجه اسم تفضیل نیستند .

إِنَّ اللَّوْنَ الْأَبْيَضَ أَحْسَنَ لَوْنٍ لِأَلْبَسَةِ الْمَرَضَاتِ !

مَنْ أَغْرَقَ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ فَهُوَ الْأَحْمَقُ .

قَضَيْتُ فِي مَشْهَدِ أَرْبَعِ أَشْهُرٍ .

دو کلمه « خَيْرٌ ، شَرٌّ » گاهی معنای **مصدری** یعنی به معنی (خوبی ، خیر / بدی ، شر) هستند که در این صورت **اسم تفضیل** نمی باشند؛ مانند :

الْخَيْرُ فِيمَا وَقَعَ : **خیر و خوبی** در چیزی است که رخ می دهد .

إِنَّ الْغَيْبَةَ رَسُولُ الشَّرِّ بَيْنَ الْبَشَرِ . : **غیبت** کردن پیام آور **بدی** بین بشر است .

اگر دو کلمه « خَيْرٌ ، شَرٌّ » در زبان فارسی به معنای **صفت تفضیلی** « تر » (خوب تر ، بدتر) یا به معنای **صفت عالی** « ترین » (خوب ترین ، بدترین) باشند ، معنای **اسم تفضیل** می دهند .

هذا خَيْرٌ لَكَ أَمْلاً : این ، از نظر آرزو **برایت بهتر** است .

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ وَلَا يَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ .

بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نباشد و از خیانت دوری نکند .

إِسْمُ الْمَكَانِ :

اسم مکان بر مکان دلالت می کند و مکان وقوع فعل را نشان می دهد به عنوان مثال کلمه (مَطْبَخ : آشپزخانه) چون در آن مکان فعل (طَبَخ : پخت) اتفاق می افتد ، اسم مکان است و از فعل های گروه اوّل (ثُلَاثِي مجرد) بیشتر بر وزن « مَفْعَل » و گاهی هم بر وزن « مَفْعِل ، مَفْعَلَة » می آیند ؛ مثال :

مَلْعَب : ورزشگاه مَطْعَم : رستوران مَصْنَع : کارخانه مَطْبَخ : آشپزخانه

مَوْقِف : ایستگاه مَنَزِل : خانه مَكْتَبَة : کتابخانه مَطْبَعَة : چاپخانه

جمع مکسر اسم مکان بر وزن « مَفَاعِل » می آید ؛ مانند :

مَصَائِع : مَصْنَع مَسَاجِد : مَسْجِد مَزَارِع : مَزْرَعَة

نکته :

واژه های (**مَأْوَى** : پناهگاه / **مَطَار** : فرودگاه / **مَضِيق** : تنگه / **مَمَر** : راهرو / **مَحَلّ** / **مَكَان**) که همگی بر وزن « **مَفْعَل** ، **مَفْعِل** » هستند ، اسم **مکان** به شمار می آیند .

یک واژه باید همزمان دارای دو ویژگی باشد که اسم **مکان** گرفته شود ، یکی اینکه بر **وزن های اسم مکان** یعنی (**مَفْعَل** ، **مَفْعِل** ، **مَفْعَلَة**) باشند و دیگر اینکه باید کلمه دارای وزن های اسم مکان در جمله بر معنای اسم **مکان** دلالت داشته باشد، بنابراین کلماتی مانند (**بیت** : خانه / **صَيْدَلِيَّة** : داروخانه / **كَهْف** : غار / **جامِعة** : دانشگاه) چون دارای **وزن های اسم مکان** نیستند ، هرگز اسم **مکان** نیستند .

کلماتی مانند « **مَكْتَب** » در عبارت (هُوَ مِنْ كِبَائِرِ الذُّنُوبِ فِي مَكْتَبِنَا : آن از **گناهان بزرگ در آیین ما است** .) مصدر میمی هستند و چون دارای معنای **مکان** نیستند ، هرگز **اسم مکان** نیستند .

کلماتی که بر دو وزن « **مَفْعَل** » و « **مَفْعِل** » بیایند ، بدون در نظر گرفتن در جمله می توانند هم بز زمان و هم بر مکان دلالت کنند ؛ مثلاً کلمه « **مَطَّلَع** » را هم می توان **زمان طلوع** و هم می توان **مکان طلوع** ترجمه کرد .
چنین کلماتی در جمله زمانی اسم مکان می باشند که بر **معنای مکان** دلالت کنند ؛ مانند :

خَرَجْتُ مِنَ الْبَيْتِ فِي **مَطَّلَعِ** الشَّمْسِ : **در زمان طلوع** خورشید از خانه خارج شدم .

کلمه « **مَطَّلَع** » در این جمله بر معنای مکان دلالت نمی کند بلکه دارای **معنای زمان** است .

نَظَرْتُ إِلَى **مَطَّلَعِ** الشَّمْسِ : **به محل طلوع** خورشید نگاه کردم .
کلمه « **مَطَّلَع** » در این عبارت (**اسم مکان**) است .

عَيْنَ الْعِبَارَةِ الَّتِي لَا تُشْتَمِلُ عَلَى اسْمِ التَّفْضِيلِ :

١- إِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ إِخْتَارْنَا الْآخِرَةَ عَلَى الدُّنْيَا !

٢- مَنْ هِيَ أَوَّلُ شَهِيدَةٍ فِي الْإِسْلَامِ !

٣- أَحْسَنُ الْمَعْلَمِ شَرَحَ الدَّرْسِ !

٤- بِأَنَّ رَبُّكَ أَوْحَى لَهَا !

عَيْنَ كَلِمَةِ « أَحْسَنُ » يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ فِي النَّوعِ :

١- قَضَاءُ الْعُطْلَةِ فِي الْخَارِجِ أَحْسَنُ مِنْ قَضَاءِ الْعُطْلَةِ فِي الْمَنْزِلِ !

٢- الصَّلَاةُ فِي الْمَسْجِدِ أَحْسَنُ مِنَ الصَّلَاةِ فِي الْمَنْزِلِ !

٣- وَ جَادِلْهُمْ بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ !

٤- مَا أَحْسَنَ أَنْ تُسَاعِدَ أَخَاكَ !

عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ لِمُؤَنَّثٍ :

١- وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى !

٢- الْجَبَانُ أَوْلَى أَلَا يَحْتَرَمُهُ أَحَدٌ !

٣- مَا تَعْمَلُ مِنْ خَيْرٍ فِي الدُّنْيَا تَجِدُ ثَمْرَتَهُ فِي الْآخِرَةِ !

٤- هَذِهِ الظَّاهِرَةُ الطَّبِيعِيَّةُ تُعَدُّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ العُظْمَى !

عَيْنَ كَلِمَةِ « شَرٌّ » لَا تَدُلُّ عَلَى التَّفْضِيلِ :

١- شَرُّ أَصْدِقَائِكَ مَنْ هُوَ ذُو وَجْهَيْنِ وَلِسَانَيْنِ !

٢- اجْتَنِبْ شَرَّ الْأَعْمَالِ وَهُوَ الْخِيَانَةُ فِي الْأَمَانَةِ !

٣- جَاءَ النَّبِيُّ (ص) وَالدُّنْيَا مَمْلُوءَةٌ بِالشَّرِّ !

٤- لَا تَتَكَلَّمْ قَبْلَ أَنْ تَتَأَمَّلَ، هَذَا شَرٌّ لَكَ !

عَيْنَ كَلِمَةِ « خَيْرٍ » تَدُلُّ عَلَى التَّفْضِيلِ :

١- قَدْ تَكْرَهُ أَمْرًا وَاللَّهُ جَعَلَهُ خَيْرًا لَكَ وَ قَدْ تُحِبُّ شَيْئًا وَاللَّهُ جَعَلَهُ شَرًّا لَكَ!

٢- قَدْ يَجْعَلُ اللَّهُ خَيْرًا فِي شَيْءٍ مِمَّا تَكْرَهُهُ فِي بَدَايَةِ !

٣- خَيْرَنَا رَبُّنَا بِاخْتِيَارِ الْأَعْمَالِ مِنَ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ !

٤- أَحَبُّ أَنْ أَقُومَ بِخَيْرِ الْأَعْمَالِ فِي الْحَيَاةِ !

عَيْنَ كَلِمَةِ « خَيْرٍ » اسْمُ التَّفْضِيلِ فَقَطْ :

١- هَذَا عَزْمٌ رَاسِخٌ وَهُوَ خَيْرٌ لَكَ وَ لِوَصُولِكَ إِلَى هَدْفِكَ !

٢- خَيْرُ النَّاسِ مَنْ يُجْبِرُ نَفْسَهُ عَلَى الْخَيْرِ !

٣- هَذَا الدَّوَاءُ خَيْرٌ لَكَ وَ لِمَعَالِجَةِ مَرَضِكَ !

٤- خُلِقْتَ خَيْرٌ عِنْدَمَا تَدْرُسُ مَعِيَ !

عَيْن « خَيْر » اسم التفضيل :

١- يَبْقَى الْخَيْرُ حَتَّى يَرَى صَاحِبَهُ ثَمَرَتَهُ !

٢- وَ لَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ خَيْرًا لَهُمْ !

٣- أَخْبَرْتُهُ عَنْهُ بِأَصْنَافِ الْخَيْرِ !

٤- لَا خَيْرَ فِي وُدِّ امْرِئٍ مُتَلَوِّنٍ !

عَيْنَ كَلِمَةِ «أَوَّلَ» لَا تَدُلُّ عَلَى التَّفْضِيلِ :

١- لِأَنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَرْوَاحَنَا !

٢- الْحَسَدُ أَوَّلُ خَطِيئَةٍ ظَهَرَتْ فِي السَّمَاوَاتِ !

٣- مَاذَا يُسَمَّى السَّيْرُ فِي أَوَّلِ اللَّيْلِ !

٤- أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ نُورِي !

عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ :

١- بعض الأوقات المال يَكُونُ شَرَّ النِّعَمِ فِي يَدِ الْإِنْسَانِ !

٢- دَخَلَ فِي الْمَجْلِسِ رَجُلٌ ذُو وَجْهِ أَسْوَدٍ !

٣- هِيَ أَهَمُّ مَبَانِي الْمَسْجِدِ أَمْرُهُ بِنَاءُهُ !

٤- الرَّجُلُ الشُّجَاعُ أَحَقُّ أَنْ يُقَدَّرَ !

عَيْنَ كَلِمَةِ « أَعْلَمُ » تَدُلُّ عَلَى التَّفْضِيلِ :

١- قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ !

٢- لَا أَعْلَمُ عَنْهُ أَكْثَرَ مِنْ أَنَّهُ كَانَ مُعَلِّمًا !

٣- تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَ لَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ !

٤- أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ !

عَيْنٌ مَا يُوجَدُ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ :

١- سَمِعْتُ أَنَّ أَرْبَعَ طَالِبَاتٍ رَسِبْنَ فِي الإِمْتِحَانَاتِ !

٢- إِشْتَرَيْتُ سِرْوَالًا أَصْفَرَ مِنْ هَذَا الْمَتَجَرِّ !

٣- مَنْ أَغْرَقَ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ فَهُوَ الْأَمْحَقُّ !

٤- أَحَبُّ أَنْ أَقُومَ بِخَيْرِ الْأَعْمَالِ فِي الْحَيَاةِ !

عَيْنَ مَا فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ :

١- إِنْ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَنْتَفِعُ النَّاسُ !

٢- فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ **أَعْلَمُ** أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ !

٣- حَكَمَ ذَوَا الْقَرْنَيْنِ الْبِلَادَ وَ**أَصْلَحَ** الْفَاسِدِينَ مِنْهُمْ !

٤- **أَحِبُّ** تَنَاوَلَ الرُّمَانَ لِأَنَّ الرُّمَانَ مِنَ الْفَوَاكِهِ الْمَفِيدَةِ !

عَيْنِ الْخَطَا فِي التَّرْجَمَةِ :

۱- رَبُّ سُكُوتٍ أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ :

چه بسا سکوتی رساتر از سخن گفتن باشد .

۲- التَّجَسُّسُ مِنْ كِبَائِرِ الذُّنُوبِ فِي مَكْتَبِنَا :

جاسوسی از بزرگترین گناهان در آیین ما است .

۳- الْغَيْبَةُ مِنْ أَهَمِّ أَسْبَابِ قَطْعِ التَّوَاصُلِ بَيْنَ النَّاسِ :

غیبت از مهم ترین دلیل های قطع ارتباط میان مردم است .

۴- فَعَلَيْنَا أَنْ لَا نَذْكُرَ عُيُوبَ الْآخِرِينَ بِكَلَامٍ خَفِيِّ :

پس ما باید عیب های دیگران را با سخنی پوشیده ذکر نکنیم .

عَيْنُ اسْمِ التَّفْضِيلِ يَخْتَلِفُ فِي الْمَعْنَى :

١- عَلَّقَ إِبْرَاهِيمُ الْفَأْسَ عَلَى كَتِفِ الصَّنَمِ الْأَكْبَرِ وَتَرَكَ الْمَعْبَدَ!

٢- إِنَّ رَبِّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ!

٣- ذَهَبْتُ إِلَى الصَّيْدَلِيَّةِ لِأَشْتَرِيَ الدَّوَاءَ لِأُخْتِي الصَّغْرَى!

٤- اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ!

عَيْنِ اسْمِ التَّفْضِيلِ يَخْتَلِفُ فِي التَّرْجُمَةِ:

- ١- احترق أكبر البيوت في هذه المدينة ليلة أمس !
- ٢- استطعتُ أن أقرأ أصعب الكتب في مجال الأدب !
- ٣- صديقي الأفهم أحسن إلى والديه تكريماً لهما !
- ٤- وَ لَا تَهِنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ !

عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ :

١- الكَعْبَةُ أَوَّلُ بَيْتٍ وَضَعَهُ اللَّهُ لِلنَّاسِ !

٢- أُرِيدُ الْآنَ أَنْ أَتَحَدَّثَ عَنْ مَوْضُوعٍ آخَرَ !

٣- أَظُنُّ أَنَّ هَذَا الْإِقْتِرَاحَ لَيْسَ فِيهِ أَيُّ خَيْرٍ !

٤- الصَّيْفُ فِي حَرَارَتِهِ أَشَدُّ مِنَ الشِّتَاءِ فِي بَرْدِهِ !

عَيْنَ الخَطَأِ (في التفضيل) : « انساني ٩٨ »

١- لاشكَّ أَنَّ لغة القرآن أبليغ من جميع اللغات الأخرى !

٢- إن أُختي الصغرى هي التلميذة الكبرى في الصف !

٣- معلّمونا في المدرسة من أفاضل معلّمي البلاد !

٤- هذه التلميذة صغرى من زميلاتها في الصف !

عَيْنَ مَا فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ: «انسانی ۹۸ خارج»

۱- السخِّيُّ أَكْرَمُ هُوَ لَاءَ الْفُقَرَاءِ !

۲- أَنَا أَعْلَمُ أَنَّ هَذَا لَيْسَ مَفِيداً !

۳- هُوَ عَصَى رَبِّهِ فَندَمَ عَلَى عَمَلِهِ !

۴- الإِجَابَةُ الْحَسَنَى تَتَعَلَّقُ بِأَخِي !

عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ : ((رياضى ٩٨))

١- أَتَقَى النَّاسَ مِنْ لَا يَخَافُ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ !

٢- كَانَ مِنْ بَيْنِ أَصْدِقَائِي مَنْ هُوَ **أَنْجَحُ** التَّلَامِيذِ !

٣- **أَعْلَمُ** مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ فَهُوَ عَالِمٌ !

٤- إِنَّ اللَّوْنَ **الْأَبْيَضَ أَحْسَنَ** لَوْنٍ لِأَلْبَسَةِ الْمَرَضَاتِ !

عَيْنَ الْخَطَأِ عَنِ اسْمِ التَّفْضِيلِ : « عمومي ٩٨ خارج »

١- الحديقة الصغرى مع الأشجار المثمرة أحسن من الحديقة الكبرى
من دون الأثمار!

٢- الإخوان الذين يساعدوننا في أمورنا الصعبة خير إخوان في حياتنا!

٣- إِنَّ الْأَعْمَالَ الَّتِي نَعْمَلُهَا لِكَسْبِ الْحَلَالِ فَضْلٌ مِنْ بَقِيَّةِ أَعْمَالِنَا !

٤- ساعاتُ تفكُّرنا في اليوم الواحد أَقَلُّ مِنْ نومنا عادةً !

عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ « اسم التفضيل » (زبان ٩٨)

١- أفاضلنا من يُحِبُّونَ العلمَ و يعملونَ به !

٢- أَحَبُّ المعلمينَ الذينَ ينفعونَ النَّاسَ بأعمالهم !

٣- حُسْنُ الخلقِ أَثْقَلُ الأعمالِ عندَ اللهِ مِنْ عبادِهِ !

٤- أَحَبُّ إخواننا من يَرشِدوننا إلى فهم عيوبنا بكلامٍ لَيِّنٍ !

عَيَّن كلمة « خير » ليست اسم التفضيل : (هنر ٩٨)

١- الخير في ما وقع !

٢- خير الناس من يُجبر نفسه على الخير !

٣- خير الأعمال أوسطها !

٤- أحبُّ أن أقوم بخير الأعمال فتر الحياة !

عَيْنَ مَا يَدُلُّ عَلَى الْمَكَانِ : (افساني ٩٨)

١- هُوَ مِنْ مُقَاتِلِينَا !

٢- يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ !

٣- هُوَ مِنْ مَفَاخِرِ أُمَّتِنَا !

٤- مَصَالِحِ الْأُمَّةِ نَحْفِظُهَا !

عَيَّن ما فيه اسم المكان :

- ١- مَعْرِفَة الإنسان تساعد على كشف الأسرار !
- ٢- وصل العُمَّال إلى بيوتهم قبل مَغْرِب الشمس !
- ٣- مَصَادِر النفط و الغاز في قارّة آسيا أكبر و أكثر !
- ٤- لا يَقْبَل المجتهد المشاكل و يُكسّر الموانع !

عَيْنَ ما ليس فيه اسم مكان :

١- أسرارُ **المقابر** أُغْرِبُ ما يشاهده أحمدُ في مدينة الموتى !

٢- الموسيقي لوقت العمل في **المكاتب** مفتاحٌ للعمل الجيّد !

٣- شجرةُ النّفطِ شجرةٌ يَسْتَخْدِمُها المزارعونَ كسياجٍ حَوْلَ **المزارع**!

٤- التزم **بمكارم** الأخلاق لتحصل على رضى ربّك !

عَيْنَ العبارة التي لا تشمل على اسم التفضيل و المكان معاً :

١- أَنْتَ فِي هَذَا الْمَجْلِسِ تَكُونُ أَحَقُّ النَّاسِ بِالْحُكْمِ !

٢- ذَهَبْتُ إِلَى مَصْنَعِ أُخْتِي الصُّغْرَى !

٣- أَسْرَارُ الْمَقَابِرِ أَغْرِبُ مَا يَشَاهِدُهُ أَحْمَدُ فِي مَدِينَةِ الْمَوْتَى !

٤- وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى !

عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمَكَانِ :

١- التَّجَسُّسُ مِنْ كَبَائِرِ الذُّنُوبِ فِي مَكْتَبِنَا !

٢- مَكْتَبِنَا الْغَنِيَّةُ أَكْبَرُ الْمَكْتَبَاتِ فِي الْبَلَدِ !

٣- أَحْتَاجُ إِلَى قَائِمَةِ الْمَكَاتِبِ فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ !

٤- هُنَاكَ مَكَاتِبٌ عَدِيدَةٌ، أَعْظَمُهَا مَكْتَبَةُ جَنْدِي سَابُورِ !

عَيْنٌ مَا يَدُلُّ عَلَى الْمَكَانِ :

١- السَّبْتِ الْمَاضِي كَانَ مَوْعِدَ نَامِعِ الْأَصْدِقَاءِ الْقَدَمَاءِ !

٢- مِنْ حُسْنِ الْحِظِّ أَنَّ الْعَدَالَهَ تَجْرِي فِي الْمَحَاكِمِ !

٣- هُنَاكَ مُزَارِعُونَ يَعْمَلُونَ حَتَّى مَغْرِبِ الشَّمْسِ !

٤- كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ !

النصر حليفكم

على عابدى

ديبر عربى ديپرستان هاشمى نژاد
يك (تيزهوشان ۱)

مشهد

@ MASTER_ABEDI

۰۹۱۵۰۴۷۱۷۱۱